

04

INSTRUMENTS PROFESSIONALS
I MARC LEGAL

**«No dubtis mai
que un petit grup de ciutadans
pensants i compromesos
pot canviar el món»**

PRESIDENT BARTLET
El ala oeste de la Casa Blanca

La màxima expressió jurídica del compromís amb la societat amb la finalitat d'obtenir un benefici general, permanent i obligatori resideix en la llei. Deia Ciceró que «la llei suprema és el bé del poble». Amb aquesta voluntat de construir un marc comú que garanteixi l'interès públic en favor de la qualitat de l'arquitectura, la cultura i l'ocupació, va iniciar-se fa dos anys el procés per redactar una nova Llei d'Arquitectura a Catalunya. La iniciativa del govern català, amb el recolzament del COAC, segueix les

diverses resolucions i recomanacions d'organismes europeus, en relació al foment de la qualitat arquitectònica com a eina de cohesió social i destaca la importància de l'arquitectura tant des del vessant cultural com econòmic. Era l'any 1985 quan la Unió Europea reconeixia l'arquitectura i l'urbanisme com a qüestions d'interès general. Trenta anys més tard, l'experiència de la crisi dels darrers anys ha empès la professió a dibuixar un context millor per al futur de la societat.

[#concursos] [#cultura] [#didàctica] [#dret] [#economia] [#espai públic] [#innovació]
[#internacional] [#legislació] [#paisatge] [#patrimoni] [#professió] [#social]
[#sostenibilitat] [#territori] [#urbanisme]

 VINCLÉS

 COMUNICACIONS

 MONS

INSTRUMENTS PROFESSIONALS I MARC LEGAL

Els ponents de la sessió celebrada el 22 de novembre es van interrogar col·lectivament sobre l'estat del sector i les necessàries competències i habilitats del col·lectiu d'arquitectes per encarar el futur. Instruments que aporten una radiografia actual de la professió i ajuden a afrontar el full de ruta dels propers anys, tant individualment com col·lectivament.

Coordinadora: **Mònica Bonafont** (*arquitecta i directora de l'Escola Sert*). Ponents: **Caterina Capdevila** (*directora de comunicació del COAC*); **Fabian Llisterra** (*arquitecte i representant del CSCAE i membre del grup de treball de formació contínua del Consell d'Arquitectes d'Europa*); **Ferran Bermejo** (*director tècnic de l'ITEC*); **Arcadi Viñas** (*secretari tècnic del COAC*); **Francesc Brugarolas** i **Sergi González** (*arquitectes*); **Judith Leclerc** (*arquitecta*); **Josep Armengol** (*subdirector general de Planificació Territorial i Paisatge de la Generalitat de Catalunya*); **M. Rosa Vilella** (*subdirectora general d'Estratègies Territorials i Coneixement del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya*); **Ignacio Paricio** (*arquitecte*); **Sebastià Jornet** (*arquitecte, urbanista i professor DUOT-UPC*); **M. Assumpció Puig** (*arquitecta i secretària de la Junta de Govern del COAC*).

POSICIONS

Diversificació i formació contínua

Els resultats de l'enquesta de la professió 2016, els programes de formació contínua i els sistemes de valoració professional van centrar l'inici de la sessió.

Som un col·lectiu jove i cada cop més paritari: més d'un 50% dels col·legiats tenen menys de quaranta anys [...] i les dones cada vegada tenen més presència, ara ja són un 38%. Un 70% treballa per compte propi, majoritàriament en el sector privat. Un 12% treballa al sector públic. Només un 30% ingressa per sobre de la franja dels 30.000 euros bruts anuals. I no hi ha una progressió per edat: la gent més gran no cobra més que la gent més jove.

Els arquitectes es dediquen majoritàriament a la rehabilitació, encara que es manté l'obra nova. En les activitats de futur apareixen el BIM, el *project management*, la participació ciutadana, l'eficiència energètica, etc. I és que aquest és el gran titular de l'enquesta: ens trobem en un moment de transformació, anant cap a la diversificació, amb un treball més proper amb els clients i un gran esforç dedicat a l'especialització.

CATERINA CAPDEVILA

Us parlaré del *Continuing Professional Development* (CPD), o formació professional contínua, des de la perspectiva d'Europa. Quedeu-vos amb dues dades: en primer lloc, la directiva de qualificacions professionals ja recull aquesta formació professional com una obligació que caldrà aplicar a tota Europa. I en segon lloc, el Consell d'Arquitectes d'Europa, l'interlocutor amb la Unió Europea dels arquitectes europeus, ha constatat les enormes diferències entre països. Diferències per l'obligatorietat o no de la formació contínua i per l'existència de material de formació contínua.

FABIAN LLISTERRI

Acte de presentació de l'enquesta
«Els arquitectes. Situació, oportunitats
i perspectives», 7/11/2016, COAC,
Barcelona

Enquesta «Els arquitectes.
Situació, oportunitats i perspectives»

La formació professional contínua de l'arquitecte hauria de ser reconeguda a tota Europa igual que ho és el títol d'arquitecte. La conseqüència seria que els cursos de l'Escola Sert podrien ser seguits per un arquitecte de qualsevol país i li valdrien al seu país d'origen. O que un arquitecte català a Londres podria seguir els cursos del RIBA i li serien vàlids a la resta d'Europa [...] Aquesta situació queda una mica lluny perquè la formació contínua encara no és obligatòria. La situació canviarà radicalment en el moment en què per exercir la professió haguem d'acreditar les trenta o quaranta hores de formació obligatòria. Ens hem de preparar per quan arribi aquest moment.

FABIAN LLISTERRI

El COAC està implementant el nou servei de desenvolupament professional [...] que inclourà en primer lloc un observatori ja que tenim dades de la professió però necessitem també dades de mercat, cap a on van els diferents sectors —turisme, BIM, domòtica, etc.— i ens calen indicadors per saber com s'estan comportant els diferents sectors per prendre decisions. En segon lloc, un programa de caracterització de cada usuari, és a dir una autoavaluació de competències. En tercer lloc, un servei d'orientació i de borsa de treball especialitzada en els temes que interessin als arquitectes. I finalment, un sistema de promoció dels arquitectes, perquè el mercat ha de saber que els arquitectes estem preparats.

MÒNICA BONAFONTE

TRAJECTES

La musculatura de la professió

Defensar una arquitectura de qualitat és també posar en valor els professionals del sector. Diverses ponències van abordar la necessitat de valorització dels serveis professionals, la millora dels concursos o com gestionar millor la responsabilitat civil dels arquitectes.

Per aportar una mica de llum en la valoració dels serveis professionals, des de l'ITEC voldríem subministrar informació de referència que permeti avaluar l'esforç de realització dels treballs a partir de condicions de qualitat raonables. Per orientar tots els agents involucrats en l'activitat del sector. Tothom ha de ser conscient de quina qualitat mínima ha de contractar i quin esforç de treball suposa assolir aquesta qualitat. I això voldríem fer-ho proposant un estàndard de referència d'avaluació fonamentat en una base de dades de serveis professionals.

Cal que es posi la valoració dels serveis professionals en el context d'un canvi de model del sector de la construcció, a partir d'entorns de treball col·laboratius i interdisciplinaris que suposin un augment de la qualitat del projecte. [...] A partir d'un estàndard de qualitat comú, que serveixi de referència a tots els agents del sector, i que eviti que la lliure competència esdevingui un factor de pèrdua de qualitat. La Llei d'Arquitectura està en aquesta tònica, i també el nou document de codi deontològic on hi ha aproximacions molt interessants al voltant d'aquests conceptes.

Aquest treball s'emmarca en les possibilitats que obren les directives europees a l'hora d'abordar el projecte des del mètode del CIS (Cost Information

Escola Sert, Servei de desenvolupament professional

«Metodologia per a l'elaboració d'una base de dades de serveis professionals», Ferran Bermejo

Jornada «La qualitat i la valoració dels serveis professionals», 14/11/2016, ITEC, Barcelona

Jornada «La responsabilitat civil dels arquitectes. Gestió de riscos»
3/11/2016, COAC, Barcelona

Ponència «Gestió de riscos de responsabilitat civil dels arquitectes»,
Gonzalo Iturmendi

Ponència «Noves formes d'associacionisme i model col·legial»

Jornada «Com seran els concursos d'arquitectura del futur», 17/11/2016,
Incasòl, Barcelona

Ponència «De la revolució soviètica a reinventar París. Com seran els concursos del futur?»

Systems) que és el que utilitzen països com Anglaterra, França o Alemanya. Són sistemes basats o bé en l'estadística o bé en l'històric. Mai no poden acabar donant un preu/hora/arquitecte. El que sí que poden dir és quantes hores calen per fer una feina. Col·laborarem amb tots els col·legis i agrupacions professionals per poder aportar una visió transversal en aquesta feina.

FERRAN BERMEJO

A la jornada sobre responsabilitat civil dels arquitectes va quedar clar que és importantíssim avaluar i identificar els riscos que ens podem trobar. Sempre tenim risc, però tenim eines per reduir-lo, com ara els procediments de control de qualitat, la planificació del compliment dels estàndards tècnics, la normativa, etc. Després cal abordar el tractament i el control del risc; i finalment la delegació del risc: l'assegurança. Depenent de la identificació i control del risc i de la qualitat del risc que tinguem, aplicarem un sistema o un altre d'assegurança.

És molt difícil fer un comparatiu entre assegurances. El que sí és important són els conceptes que cal tenir en compte a l'hora d'avaluar el risc i enfrontar-nos a la pòlissa: objecte, prima, àmbit temporal, àmbit geogràfic, límit assegurat, franquícia, definició de reclamació, riscos, etc.

ARCADI VIÑAS

Parlem de les noves formes d'associació professional. Nosaltres som una societat cooperativa professional d'arquitectes i tenim un difícil encaix en el marc legal vigent. En el context actual, moltes associacions no tenen ni obligació ni dret de col·legiar-se per raons de constitució societària, perquè haurien de ser societats professionals. En canvi, la paradoxa és que ens trobem en una professió de col·legiació obligatòria. I aquestes associacions es troben formades per socis i treballadors que sí tenen obligació de col·legiació com a professionals independents. El marc legal contradictori en el qual ens trobem ara és: Llei 02/2007 de societats professionals, Llei 12/2015 de cooperatives, marc legal de l'economia social, Llei 38/1999 de l'ordenació de l'edificació, RDL 1/1996 sobre propietat intel·lectual, reglaments i normes col·legials, etc.

FRANCESC BRUGAROLAS + SERGI GONZÁLEZ

Com a conclusions dels ponents de les jornades «Com seran els concursos d'arquitectura del futur» tothom va coincidir en la voluntat de trobar sinergies entre administracions, l'enorme treball que hi ha al darrere de la preparació d'unes bases i la necessitat de simplificar molt els requeriments i la documentació sol·licitada per poder treballar més en la definició d'allò que pretén el concurs. Les bases han de dir clarament què es vol: una resposta innovadora socialment, una resposta a un conflicte social, etc. El planejament ha de ser el més lliure possible per possibilitar propostes innovadores. Els ponents van coincidir també que el sistema de selecció basat en l'experiència exclou el col·lectiu d'arquitectes joves i que els processos han de permetre la seva inclusió mitjançant propostes senzilles gràfiques.

En relació a les tipologies de concursos es va coincidir que haurien de ser variats. Els que busquen la qualitat, els restringits, els que busquen l'experimentació, els que busquen el millor disseny, els que busquen un equip... Els concursos haurien de ser atractius, preparats amb cura i amb remuneracions econòmiques clarament millorades per compensar la inversió intel·lectual.

JUDITH LECLERC

INTERSECCIONS

Cap a un nou marc legislatiu

El canvi d'escenari del sector de l'hàbitat derivat de la crisi ha fet emergir noves necessitats socials i s'evidencia la importància d'un nou marc regulador que reafirmi el valor públic de l'arquitectura. És el torn de parlar de la Llei d'Arquitectura i de la futura Llei de Territori.

Em correspon presentar un nou instrument a favor de la qualitat de l'arquitectura: la Llei d'Arquitectura. [...] En primer lloc, dir que la Llei neix en un marc de crisi greu. Al final d'un procés que porta cada vegada més a fer prevaldre els criteris econòmics per sobre els criteris qualitatius i socials en el marc dels concursos d'arquitectura. En segon lloc, és molt important assenyalar que la llei posa en valor l'arquitectura com un bé d'interès públic. [...] Com a gran objectiu, la Llei es proposa garantir el benestar de les persones i la cohesió social, i preservar l'arquitectura com a patrimoni cultural.

Com a punts forts, cal assenyalar que aquesta Llei permet dotar l'arquitectura de personalitat jurídica pròpia, posant en valor el procés de creació arquitectònica com un procés col·lectiu i progressiu (parlem del BIM i de contextos col·laboratius), reforçant la transparència, la concurrència i la publicitat, permetent donar joc al màxim de professionals de l'arquitectura. Finalment, en els processos de contractació, la nova Llei fa prevaldre els criteris qualitatius per sobre de tota la resta de criteris.

JOSEP ARMENGOL

A la taula de redacció de la Llei d'Arquitectura vam aconseguir una definició d'arquitectura fent servir el que es qualifica com a «valors intrínsecs». Aquesta definició és realment important, tant com que l'arquitectura sigui d'interès públic. Aquest bé d'interès públic i dels seus valors ens donen les eines conceptuals i fins i tot jurídiques per actuar en molts aspectes. Per exemple, per avaluar la qualitat d'una obra en cas de concursos o casos similars. Vaig lluitar perquè la bellesa s'inclogués com un d'aquests valors intrínsecs.

IGNACIO PARICIO

Com abordar el tema de la qualitat arquitectònica: ens interessa molt la manera com mesurar i com tirar endavant els concursos per garantir aquesta qualitat. En aquest sentit hi ha tres aspectes importants:

1. La separació radical entre els concursos d'idees i els concursos d'obres que s'han d'executar. [...] Han d'estar clars tots els paràmetres econòmics i de procés i contractar-se l'obra completa.
2. La definició del jurat: un jurat independent, amb autonomia, pagat, amb dedicació i amb autoritat.
3. El tema de la qualitat com a element prioritari: encara està vigent la llei de contractes de l'Estat en què s'exigeix que el cost sigui un factor de la valoració a l'hora d'adjudicar-lo. No obstant això, una directiva europea anuncia la voluntat que es faci sobre un preu fix i que les baixes no comptin a l'hora d'adjudicar un projecte. Però això no serà possible mentre la normativa espanyola o catalana no assumeixin desistir que el cost sigui un factor fonamental.

IGNACIO PARICIO

La valoració dels aspectes qualitatius, definits prèviament com a inherents a l'arquitectura —adequació a l'entorn, a la funció social, de sostenibilitat, de bellesa... — han de tenir un valor quantitativament superior al valor del cost. Aquest és un aspecte importantíssim de la nova Llei.

IGNACIO PARICIO

Avui ens trobem que la legislació que tenim (la Llei d'Urbanisme, la Llei d'Urbanitzacions, la legislació de paisatge i la legislació de territori) estan en unes fases que realment necessiten modificar-se i aglutinar-se en una sola Llei. La Llei de Territori que volem fer és una llei que té dos principis bàsics: el principi d'atendre la diversitat territorial [...] i el de programar les actuacions en el moment que toca i posant els objectius adaptats en el moment en què es desenvolupen les actuacions.

Com volem arribar a fer aquesta Llei? Buscant nous instruments de planejament que bategem com a estratègies territorials per poder anar arribant de forma més vectorial i específica a ordenar aquells aspectes territorials on la planificació vigent encara no ha arribat. [...] En relació a la integració del paisatge, passariem d'uns catàlegs actuals a integrar aquest paisatge a partir de les unitats paisatgístiques sobre el territori d'espais oberts, superant l'ordenació que avui fem des dels municipis. [...] Un altre punt important és separar en el planejament urbanístic el que seria el pla estructural del planejament de detall. [...] Buscar una ordenació més generalista, més permanent en el temps i deixar la programació de les actuacions petites en un segon nivell amb un seguit de petites figures, que són aquests plans locals d'actuació, que s'aniran programant en el temps.

M. ROSA VILELLA

Jornada «La Llei de Territori, una oportunitat per a l'actualització de l'ordenament territorial i l'urbanisme català»

Informe Brundtland

Crec que hem d'aprofitar aquesta Llei d'Arquitectura, no tant per acabar amb la dictadura dels preus dels concursos públics —que també— sinó per renovar el nostre compromís amb l'arquitectura amb un trident ètic, social i de qualitat. Ètic amb tres grans principis: responsabilitat, respecte i justícia. Compromís social basat en la millora de la qualitat de vida i el treball constant en la supressió de les diferències. I un compromís de qualitat que posi l'accent en els valors de la idoneïtat de les construccions, la millora de les formes de vida, el foment de veïns i veïnes com a ciutadans de ple dret, el respecte i la integració de l'entorn, la bellesa, l'interès artístic i la seva aportació al debat cultural. Amb la sostenibilitat, entesa en un sentit ampli, com definia fa trenta anys l'Informe Brundtland de Nacions Unides.

SEBASTIÀ JORNET

Sessió «Instruments professionals i marc legal» de les jornades de síntesi

Des del COAC creiem que és una Llei absolutament estratègica. És una llei que posa sobre la taula una cosa que tots hem dit: l'arquitectura és un bé d'interès públic. Aquesta Llei ens permet a curt termini actuar sobre els serveis de contractació d'arquitectura. Després, a mig termini, els ajuntaments, i per zonificacions, tindran els consells de qualitat arquitectònica. Això canviarà la percepció de les persones. A llarg termini incorpora la difusió de l'arquitectura en les escoles de manera que els plans d'estudi contemplin la nostra professió.

M. ASSUMPCIÓ PUIG

RESSONS

Extracte de la conferència de l'arquitecte Carlos Ferrater a la cloenda de la jornada de síntesi dedicada a Instruments.

A través de quatre experiències analitzaré com en projectes d'espai públic o edificis s'enriqueix el procés quan intervenen diferents disciplines i operadors, ja que s'aconsegueix incorporar tecnologies innovadores o sofisticades aportant un resultat respectuós i sostenible a la vegada que atent a l'organització social i als interessos dels habitants, destí final de l'arquitectura.

La primera reflexió és sobre el Jardí Botànic. Fou fruit d'un concurs internacional l'any 1989 les bases del qual ja especificaven que els equips havien d'incorporar biòlegs, botànics, paisatgistes, enginyers, horticultors i arquitectes. [...] Vam deixar que les condicions de la morfologia i la topografia del lloc afloressin i construïssin paisatge. [...] Com a arquitectes vam treballar com a mediadors per aconseguir que sorgís el nou paisatge. [...] Vull reivindicar la interdisciplinarietat i la transversalitat com a eines i instruments per construir l'arquitectura.

La segona reflexió té a veure amb el campus audiovisual al 22@. [...] En aquest cas veiem transversalitat entre un conjunt d'operadors que s'han d'entendre per construir un trosset de ciutat. Diferents arquitectes, diferents projectes, diferents interessos privats, universitaris, etc. L'edifici neix d'un dibuix [...] i a partir d'aquí apareix l'edifici en altura, autònom. Al cap d'un temps l'edifici és una peça més d'un conjunt urbà que construeix ciutat. [...] Si hi ha transversalitat, aquesta relació es pot construir amb molta més naturalitat.

El front marítim de Benidorm. [...] En aquest cas fou la planificació, l'enginyeria, el paisatgisme, però també aportacions com la del sociòleg José Miguel Iribas, ecòlegs, associacions veïnals, experts en vialitat, promotors hotelers, etc. Tothom va opinar. [...] Una altra vegada un projecte molt transversal per la quantitat d'operadors ha aconseguit que es converteixi en un traç important i decisiu de la ciutat.

La pacificació del front marítim de L'Escala. Projecte parcialment executat i en procés. Teníem un front convertit en espais apedaçat, residuals i sense cap qualitat ni continuïtat amb el magnífic escenari natural. [...] Inicialment sotmès a crítica per part de sectors polítics i empresarials. [...] Una vegada més la complexitat i la transversalitat del procés posa de manifest la importància que la dimensió social i el respecte pel lloc són fonamentals per al projecte arquitectònic, que ha de fer prevaldre aquells aspectes per sobre d'altres interessos. Qüestions que hem vist que conformen l'esperit de la nova Llei d'Arquitectura.

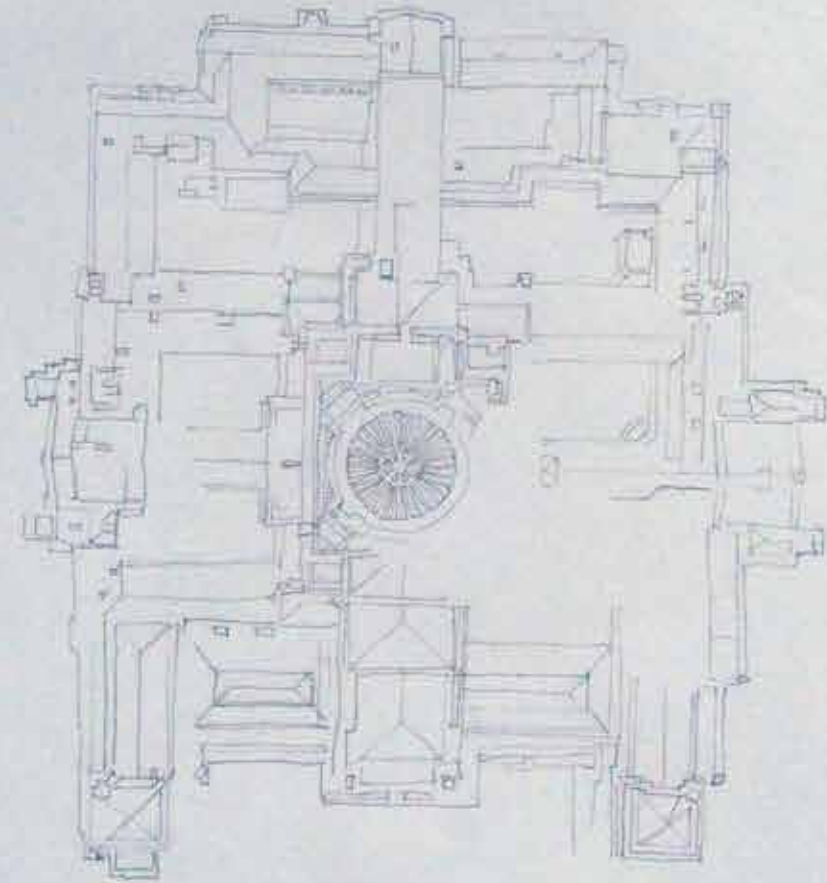
CARLOS FERRATER

«Vull reivindicar la interdisciplinarietat i la transversalitat com a eines i instruments per construir l'arquitectura.»

Conferència completa

Nadie me pregunta a dónde voy. Dicen que hay veinticuatro puertas. No puedo verlas todas al mismo tiempo, encontrarlas supondría un paseo largo. Subo la escalera de mármol que hay debajo del andamio. Está claro que alguien se ha instalado ahí, en el rellano de arriba, pero ahora mismo no hay nadie. Me topo con una puerta de cristal. Le doy un empujón. Me sorprende ver cómo cede bajo mi peso. Sufro una transformación. Soy diminuta. Al caminar, el sonido de mis pasos desaparece antes de tocar el techo. No consigo oír mi propia respiración. El suelo liso parece un lago interminable pero me decido a cruzarlo. Mis pasos ganan terreno muy poco a poco, como un perro faldero que nunca alcanza a su amo. No emito sonido alguno, pero al mirar los balcones hacia adentro no me siento invisible. Al cabo de un tiempo llego a las escaleras que he tenido de horizonte todo este tiempo. Las subo y me encuentro en medio de un pasillo que se abre a izquierda y derecha. Decido girar a la derecha. Una multitud de ojos y bocas blancas y duras me observan sin decir palabra. Al fondo del pasillo, a media pared, hay una ventana. Me pongo de puntillas y pego la nariz y los ojos contra el cristal. Hay un escenario detrás, con la ubicación de los actores señalada por estrados de madera. Veo algunas personas. Hablan y escuchan. Las que se encuentran sentadas están rígidas y aburridas, excepto una. Al cabo de un rato, me aburro yo también y mis piernas empiezan a agarrotarse. Bajo los talones y doy media vuelta. Tengo un ascensor delante. Aprieto un botón. Las puertas se abren y entro. He vuelto a mi tamaño original. Puedo oír mi respiración otra vez. Los botones dentro del ascensor apuntan a otras transformaciones. Piso uno, dos, dos y medio, tres, tres y tres cuartos. Pienso en Kaufman y me decido por el tres y tres cuartos. El suelo hace fuerza contra mis pies y los vuelve a soltar. Me hace temblar ligeramente mientras el ascensor se queja. El suelo le da un empujón leve pero decidido a mis pies, como queriendo hacerme saltar, y se abren las puertas. Me encuentro en una escalera. Salgo y soy muy alta, mi cabeza casi roza el techo. Veo el número del botón que apreté anotado con lápiz en la pared. Parece que la planta esté en construcción. En el rellano hay una puerta de madera gastada entreabierta. Huele a viejo, a moho y a madera. Aquí soy torpe. Hace décadas que este polvo no cambia de sitio y me preocupa agitar el aire y desordenar las pilas de hojas con mis movimientos. Hay libros en las estanterías, en las mesas, en el suelo. Cojo uno y en su cubierta leo "Les morts et l'État" en letras doradas sobre azul. Me tienta robarlo. Es pequeño. Es viejo. Alguien lo ha olvidado. Cabe en mi bolsillo perfectamente. Salgo y casi golpeo la cabeza contra el marco de la puerta. Bajo las escaleras hasta que no hay luz. Estoy en un sótano, hay goteras y oigo pasos. No sé si son los míos. Vuelvo a ser pequeña. Ahora noto el libro dentro de mi bolsillo. Pesa mucho, así que lo agarro con ambas manos por encima de la tela para asegurarme de que el abrigo no se rasgue bajo su peso. Oigo los pasos cada vez más fuerte y mi respiración también. Justo cuando mis ojos se acostumbran a la oscuridad veo un hilo de luz en el suelo. Tanteo con las manos hasta encontrar un picaporte. Uso todo mi peso para moverlo mientras empujo hacia adelante. Se queda igual. Cojo aire y repito el movimiento, esta vez con más ímpetu. Caigo hacia adelante lentamente y de repente no veo nada, hay demasiada luz. Oigo el tráfico. Meto la mano en el bolsillo.

Acte sobre la qualitat i valoració dels serveis professionals organitzat per l'ITEC, celebrat a la seva seu.

Jornada dedicada als concursos d'arquitectura sota el nom «Com seran els concursos d'arquitectura del futur? De la revolució soviètica a reinventar París», organitzat pel Departament de Territori i conduït per Judith Leclerc a la sala de turbines de la seu històrica de Fecsa Endesa.

Encreuaments crítics. L'arquitectura i altres punts de vista. La crítica com a desestabilitzador necessari

Roca Barcelona Gallery
2016/09/29

Roca Barcelona Gallery, Barcelona
Fredy Massad (mod.), Jordi Costa,
Jorge Gorostiza.

Propietat vertical vs propietat horitzontal. Nous models de tinença

COAC
2016/10/21
COAC, Barcelona
Antoni Ubach
> HT

El futur de l'exercici de l'arquitectura

ETSAB-UPC
2016/10/17
Sala de graus de l'ETSAB, Barcelona
> VS

L'etiqueta social

AJAC, COAC
2016/10/27
Superilla, Barcelona

Arquitectures de trava. Entre l'espai i el públic

COAC
2016/11/02
Auditori Fira de Sabadell

Glòria Rubio, Miquel Turné, Francesc Camps,
Coque Claret, Bernat Colomé, Antoni Serra,
Isabel Vega, Isidre Soler, Rosa Martínez,
Albert Camps, Xavier Acosta, Senén Roy,
Josep Milà, Carlos Freire, Itziar González.

Funcionalisme immobiliari

Instituto de Práctica Empresarial
2016/11/03
COAC, Barcelona
José Antonio Pérez
> HT

Responsabilitat civil

COAC
2016/11/03
COAC, Barcelona
Gonzalo Iturmendi Morales,

Pere González Nebreda (mod.),
Fulgencio Avilés Inglés, Carlos Díaz,
Josep Santdiumenge Farré.

Acte «Arquitecte d'Estat», organitzat per l'IAAC i el Departament de Territori, conduït per Vicente Guallart.

El degà presenta les conclusions de la macro enquesta que va dur a terme el COAC en el marc del Congrés sobre l'estat de la professió al nostre país.

L'arquitecte Carlos Ferrater clou el primer dia de les jornades de síntesi amb una conferència en què reflexiona sobre l'estat de l'exercici professional i els reptes de futur.

Presentació i debat dels resultats de l'enquesta de la professió

COAC, 2016/11/07
COAC, Barcelona

Lluís Comerón, Fabian Llisterrí, Ruth Schagemann, Miquel Puig, Mònica Bonafonte.

L'arquitecte de l'Estat com a impulsor de la transformació d'un país com a projecte

DGOTU, IAAC, INCASÒL
2016/11/09
COAC, Barcelona

Lluís Comerón, Vicente Guallart, Floris Alkemade, Peter Poulet, Albert Civit.

> TP

La qualitat i la valoració dels serveis professionals

ITEC, 2016/11/14
Sala d'actes de l'ITEC, Barcelona

Francisco Diéguez (mod.), Josep Ramon Fontana, Ferran Bermejo, Rafael Mur, Josep Túnica, Joaquim Llansó, Josep Donés, Josep Armengol.

De la deontologia al compromís ètic professional

COAC, 2016/11/15
COAC, Barcelona
Albert Cortina (mod.),

Victòria Camps, Marc-Antoni Broggi, Antonio Font, Esteve Corominas, Toni Gironès, Rosa Rull, Eliseu Arrufat.

Com seran els concursos d'arquitectura del futur?

DGOTU, INCASÒL
2016/11/17
Espai Endesa, Barcelona

Judith Leclerc (mod.), Albert Civit, Begoña Fernández Shaw, Alexandre Labasse, Francesco della Casa, Neus Clotet, Joaquim Pascual, Josep M. Borrell, Jordi Clavel, Josep M. Montaner, Amadeu Iglesias, Rosa Rull.

La Llei de Territori: una oportunitat per a l'actualització de l'ordenament territorial i urbanístic català

DGOTU, INCASÒL, 2016/11/18
Espai Endesa, Barcelona
Lluís Comerón, Josep Rull, Sebastià Jornet, Antoni Serra, Eduard Fenoy, Josep Maria Aguirre, Josep Armengol, Mauro Mas, Ignasi Grau, Jordi Bellmunt, Camil Cofan, Ricard Casademont, Josep Donés, M. Rosa Vilella.

> TP

**ACTES D'OBERTURA
I CLAUSURA
DEL CONGRÉS**

Maria Mas,
primera tinent
d'alcalde de Rubí.

Enric Fossas Colet, rector
de la Universitat Politècnica
de Catalunya.

Daniel Mòdol, regidor de
Arquitectura y Paisatge
Urbà de l'Ajuntament
de Barcelona.

Lluís Comerón,
degà del COAC.

Óscar Dalmau,
conductor de l'acte de
cloenda del Congrés
al mercat de Sant
Antoni.

Carles Puigdemont,
president de la
Generalitat de Catalunya.

PONÈNCIES

L'arquitecte *project manager*

Mària Teresa Alonso Argul
> AE

**L'arquitecte gestor.
Una necessitat de
l'Administració**

Isidre Roca Burés
> AE

L'arquitecte *project manager*: líder / o gerent?

Mària Teresa Alonso
> AE

L'abús dels concursos

Simó Roca Asperó
> NT

**Noves formes d'associació
professional i model
col·legiat**

Sergi González Benedi

**L'arquitectura, l'arquitecte
i la gestió de projectes**

Jordi Seguró
> AE

**Jo arquitecte. Claus
per a un *personal branding*
de 10**

Sandra Dios
> NT

**... For a long time:
Built to last**

Gianluca Burgio
> DE

**Arquitectura i enginyeria /
Architecture and
Engineering**

Carlos Ferrater
> NT

**A propòsit del marc
regulador i competencial
de sòl no urbanitzable**

Jaume Torrent
> TP

**SESSIÓ DE SÍNTESI:
INSTRUMENTS
PROFSSIONALS
I MARC LEGAL**

Construir una visió collectiva de futur

Judith Leclerc, comissària de l'acte organitzat pel Departament de Territori, sobre els concursos d'arquitectura, dona una visió internacional i anàlisi de l'estat a casa nostra.

Josep Armengol, subdirector general de Planificació Territorial i Paisatge del Departament de Territori i Sostenibilitat, presenta els punts clau de la nova Llei d'Arquitectura.

Sergi González Benedi i Francesc Brugarolas parlen sobre noves formes d'associació professional.

Caterina Capdevila, cap de comunicació del COAC, presenta les conclusions sobre l'enquesta de l'estat de la professió.

Sebastià Jornet, president de l'Agrupació d'Urbanistes.

M. Rosa Vilella, subdirectora general d'Estratègies Territorials i Coneixement del Departament de Territori i Sostenibilitat, presenta els treballs per a la redacció de la nova Llei de Territori.

Ignacio Paricio presenta la Llei d'Arquitectura.

Fabian Llisterrí, tesorero de la UIA (Unió Internacional d'Arquitectes), presenta per videoconferència una reflexió sobre la formació professional contínua per a l'arquitecte.

**Mètode per avaluar
els serveis ambientals
dels espais agrícoles
metropolitans i llur
protecció patrimonial**

Manuel Cunill
> TP, PM

Un únic sòl
Josep Maria Bosch
> TP

**Qualitat i valoració
dels serveis professionals**
Francisco Diéguez

**Funcionalisme
immobiliari: una alternativa
professional**
Daniel Botello
> HT

**Gestió de riscos
de responsabilitat civil
d'arquitectes**
Gonzalo Iturmendi

Arquitecte del govern
Vicente Guallart

**Llei de Territori.
Principis, reptes i anhels**
Sebastià Jornet
> TP

Als camps de sòl
Miquel Gil

**De la revolució soviètica a
reinventar París: Com seran
els concursos del futur?**
Judith Leclerc